

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Mats Olsson
STRAFFA OCH LÅTA DÖ

Copyright © Mats Olsson 2014

Published by arrangement with Salomonsson Agency

Translation Copyright © 2016 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01785-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

MATS OLSON

NA
KOLENIMA

Prevela Bojana Veselinović

Beograd, 2016.

I get scared when I remember too much.

Rod Stjuart, Lady Day, 1970

I

1.

Htela je grubu igru.

Očigledno.

Tad mi to više nije bilo ni čudno ni iznenađujuće.

Čudno mi je bilo to što nisam odmah shvatio.

Doduše, nije ni ona.

Možda i jeste.

Teško je znati.

Na trenutke je bila sigurna, na trenutke nije.

Želela je.

Možda.

Sigurno.

Nije.

Jeste.

Nikako!

Ma nije.

Ili ipak jeste?

Uvek bih to primetio, maltene od prvog trenutka, u prvoj razmeni pogleda, prvom osmehu, pre nego što bi i same osetile, ali u ovom slučaju ništa nisam opazio, a kad je vagon rolerkoster počeo lagano da se uspinje, bio sam miran i staložen, možda malo uzbuđen. Morao sam samo čvrsto da se držim kad se vagon u punoj brzini sjurio nadole.

Uvek sam znao šta hoću. Nikad ne bih kupio kartu za rolerkoster a da prethodno temeljno ne ispitam stazu i stanje vagona. Ali s njom nije bilo tako. Iako sam po prirodi dominantan, ipak sam završio kao potčinjen, ja sam taj koji je postao jagnje za klanje.

Ili jarac, možda bi to bila bolja reč.

Moguće je da sam ispaao iz štosu. Dugo to nisam radio.

Pre mnogo godina, kad sam bio znatno mlađi, trenirao sam boks i znao sam da, ako spustiš gard i opustiš se, makar i na sekundu, odmah završiš nokautiran na zemlji i čak ni zvono ne može te spasti.

U takvim trenutcima zgodno je da vam je glava zaštićena.

Osim što sam uvek znao šta hoću, uglavnom sam imao potpunu kontrolu nad svim što se dešava. Retko bih upadao u situacije u kojima bih rizikovao da izgubim kompas. U tom smislu bio sam poput fudbalskog tima Laša

Lagerbeka: dobro sam se snalazio u statičnim situacijama i odlično sam koristio ukazane prilike.

Karijeru sam često prepuštao sudbini, ali na ovom polju nimalo ne verujem u slučajnosti.

Ne verujem da se nešto dešava tek tako, možda je to odlika dominantnih ljudi.

Nikad se sa sigurnošću ne može predvideti neki događaj, ali čovek će bolje izaći na kraj s nepredviđenim okolnostima ako bar pokuša da se pripremi za njih.

Kad sam uvideo da želi *spenking*, pripremio sam se što sam bolje mogao. Prošao sam, tačku po tačku, spisak koji mi je bio dobro poznat jer sam ga lično sastavio.

Trebalo je da sve ispadne kako treba.

Dogodila se katastrofa.

Možda je za to kriv internet.

Ne znam.

Ali dogodila se katastrofa, to je svakom bilo jasno.

Bio je to tek početak.

2.

STOKHOLM, OKTOBAR

Žena koja je htela grubu igru, a možda i nije, zvala se Ulrika Palmgren i bavila se uvozom vina.

Živela je u Malmeu.

Sreli smo se u Stokholmu, ali sam je tek preko interneta bolje upoznao. Ili možda, ipak, gore.

Ne bih umeo da objasnim zašto sam hteo da prestanem da radim kao novinar, ali toliko sam bio uporan da sam čak dobio i otpremninu. Mislim da je s jedne strane u pitanju bio unutrašnji nemir, a sa druge zabrinutost za budućnost novinarstva. Činilo mi se da više nema mesta za štampanu reč.

Nemam objašnjenja ni za to što sam želeo da od novca od otpremnine otvorim restoran, ali valjda sam mislio da sam zbog toga što sam čitav život proveo po barovima imao dovoljno znanja za to.

Nikad nisam proverio kako je došla do mog imena. Uglavnom, bio sam jedan od potencijalnih klijenata s kojima je Ulrika Palmgren stupila u kontakt kad je došla u Stokholm da proda vino što je proizvodio neki rok pevač za kog nikad nisam čuo.

Danju je bar u Hotelu Anglajs na Stureplanu bio mesto gde su dolazili svi oni koji nisu imali vlastitu kancelariju i kojima je hotelski bar izgledao kao

Na kolenima

pododno mesto za slanje mejlova, obavljanje telefonskih poziva, ugovaranje sastanaka i rad. Ranije se to nazivalo pokretnom kancelarijom. Danas je ta kancelarija u hotelskom baru. Bio je to svojevrsni vrtić za odrasle.

U ćošku koji su joj dodelili, Ulrika Palmgren držala je flaše u drvenom sanduku na podu, a na stolu ispred nas poredala je brošure. Dok sam isprobavao vina, pri čemu je svako naredno bilo kiseliije od prethodnog, pomislio sam kako bi tom rok pevaču bolje bilo da se drži muzike nego da se bavi vinom. Kroz prozor sam posmatrao grad i odjednom dobio poriv da izađem i nogama razgrnem opalo lišće u Humlegordenu. Ljudi mojih godina ne bi trebalo da osećaju takve porive. Naročito kad sami za sebe misle da su odrasli i pokušavaju da prokrče sebi put u hotelijerstvu.

„Kroz sat vremena se nas nekoliko nalazi u Rišu na večeri“, kazala je Ulrika Palmgren kad je završila s pričom o vinu i rok pevaču. „Možeš i ti sa nama. Ako hoćeš, naravno.“

Razumeo sam da ona časti i sat vremena kasnije obreo sam se u divnoj Rišovoj sali s pogledom na Birger jarlsgatan i, malo dalje, Stureplan. Bili smo tu Ulrika i ja, i još dva muškarca koja sam površno znao, možda čak ni toliko, ali uvek bih se pozdravio s njima kad bih ih sreo, a i čitao sam inače o njima i njihovim restoranima u gastronomskim časopisima i blogovima. Jedan je imao tamnu kosu do ramena i šušкао je na neki muževno ženstven način, dok je drugi bio obrijane glave i sa velikom tetovažom sidra na levoj podlaktici, iako sam bio siguran da brod nije video čak ni na slici. I mada se na prvi pogled to nikako ne bi moglo pretpostaviti, onaj dugokosi što šuška otvorio je prilično moderan mesni restoran u kvartu Seder, a snagator sa sidrom i obrijanom glavom držao je uspešnu poslastičarnicu, gde je prodavao kapkejkove. Sad je hteo da proširi posao, da se *razgrana*, kako bi se on izrazio. Razgovarali su o meni nepoznatim vinima, kao i o Mikaelu Bindefeldu, koji je još bio organizator skupova kakvi su morali da se ugovore ako je neko želeo da lansira vino koje proizvodi poznati rok pevač. Zapravo, nisam ih pažljivo slušao, tako da nisam baš siguran.

Naručio sam istanjeni biftek, klasični, onakav kakav su sedamdesetih godina služili u Viktoriji u Kungstredgordenu, s krompir-pireom, žumancetom i rendanim renom. Biftek je bio toliko izlupan da je bio tanak kao list. Ulrika Palmgren je izdejstvovala da posluže nekoliko flaša njenog vina, čiji je naziv bio *đavolji vrh*, a koji, ako sam dobro shvatio, nije imao nikakve veze ni sa planinskim vrhom kod Kejptauna ni sa romanom Diona Majera.

„Bio je to njihov veliki hit“, kazala je, misleći na grupu rok pevača. Tiho je opevala nešto što se završilo rečima ... *ako se nađeš u mom naručju, dovešću te do đavoljeg vrha*.

Takve pesme više se ne stvaraju.

Nisam mnogo obraćao pažnju na Ulriku Palmgren za vreme degustacije u Anglajsu, jer sam bio obuzet porivom da raščistim opalo lišće, tako da nisam bio siguran da li se u međuvremenu presvukla. U svakom slučaju, na sebi je imala tamne pantalone, belu bluzu i jaknicu koja je izgledala kao da je od teksasa, ali je verovatno bila od nekog skupocenijeg materijala. Kestenjasta kosa bila joj je vezana u rep, ali nekoliko pramenova se izvuklo i padalo joj preko desnog obraza. S vremena na vreme bi ih sklonila, rekao bih nehotično, a ne zato što su joj smetali. Bližila se pedesetim, imala je sitne privlačne bore u uglovima očiju, samouveren osmeh i lančić sa srebrnim ključićem koji se ugnezdio među njenim grudima.

Kako me nisu zanimala ni njena vina ni dva čoveka s kojima smo bili u društvu, nije mi preostalo ništa drugo nego da je posmatram. Ponekad je dovoljan pogled na ženu da život postane podnošljiviji. Mislio sam da sam sve upropastio kad sam otišao do bara i od Stefana, ćelavog šankera, tražio da mi umesto *đavoljeg vrha* Ulrike Palmgren natoči neko australijsko crno vino punog ukusa, ali, kad smo završili s večerom i kada su ona dvojica otišla svaki na svoju stranu, uhvatila me je za kaput i rekla:

„Nisi baš pričljiv.“

Slegnuo sam ramenima.

„Kad nemam šta da kažem, ćutim. Ponekad imam šta da kažem i tad pričam“, kazao sam. „Ako popijem mnogo kafe, ne zatvaram usta, ali ponekad samo razmišljam.“

„O čemu si večeras razmišljao?“

„O tome da li je ključ oko tvog vrata ključ od tvog srca ili od nečeg drugog.“

„Baš si dovitljiv“, uzvratila je.

Nisam razmišljao ni o čemu, ali ključevi uvek nešto otključavaju.

„Avion za Malme poleće mi s Aerodroma Bromma u sedam ujutro, tako da... ne mogu dugo da ostanem, ali mogu li da te častim pićem u baru mog hotela? Kako se ono kaže... za usput?“, pitala je.

„Samo da nije vino rok pevača“, odgovorio sam.

Pobedonosno se osmehnula. Kad smo se vratili u Anglajs, nije joj zasmetalo što sam naručio dupli makijato i čašicu grape ne baš prijatnog mirisa. Ona je uzela belo vino. Nisam video koje, ali nije bilo vino rok pevača.

„Izneverila si svog pevača“, prokomentarisao sam.

„Da budem iskrena... šta da se radi, nešto mora da se prodaje“, uzvratila je. „Sve može da se proda, a pila sam i gora vina.“

Iz zvučnika je dopirala prijatna, ali nepoznata muzika i iznenadio sam se, po ko zna koji put, što u krajnje običnom baru muziku pušta di-džej. Šta je tu

komplikovano? Malo pustiš dobru staru Šade, malo Noru Džouns, malo bosa nove ili groznu Melodi Gardo, koju verovatno, svaki put kad ode na spavanje, opseđa duh Bili Holidej. Za ovog momka ovde najveći izazov je izgleda bio da nađe odgovarajući kačket, a možda je imao samo jedan, i to jedan koji mu nije odgovarao, jer mu je stalno spadao.

„Ti si verovatno od onih ćutljivih i teških tipova“, rekla je. „Tako se kaže? Ćutljiv i težak? Ili težak i ćutljiv?“

„Pretpostavljam da je svejedno“, odgovorio sam. „Ćutljiv i težak ili težak i ćutljiv, isto mu se hvata.“

Otpila je veći gutljaj vina, zavalila se i prekrstila noge. Tek tad sam primetio da ima duboke čizme na pertlanje s prilično tankim potpeticama.

„Čovek treba da pazi da te ne naljuti“, primetila je.

„Misliš?“

„I da ne bude nevaljao“, dodala je uz osmeh, ne skrećući pogled. Pogled sam prvi skrenuo ja, ka Humlegordenu.

„Takav sam utisak stekla“, nastavila je.

Nisam zagrizao udicu, jer nisam znao da li je to bio mamac ili puke reči. Ja ništa nisam osetio. Za neke ljude određene reči nemaju drugo značenje do onog koje stoji u rečniku; ali za druge ta ista reč može biti tempirana bomba, može podrazumevati nadu ili opasnost od ljubavi, seksa, mržnje. Možda se ne sećam dobro, ali sigurno bi bilo lako prepoznati... Ipak, radar čitave noći ništa nije registrovao, pa iako sam primetio da je pomenula reč *nevaljao*, nisam reagovao. Umesto toga, koncentrisao sam se na čoveka što je na trotoaru preko puta, na zid trafike, lepio postere koji su najavljivali turneju Tomija Sandela.

„Ne mogu da verujem da još ima ljudi koji ga slušaju. Nije bio dobar čak ni kad je bio dobar“, kazao sam pokazavši na postere.

„Ima ga ponekad na TV-u“, rekla je Ulrika.

„Danas svako može da bude na TV-u“, uzvratilo sam.

„Znam, ali tako to ide“, odgovorila je.

Nakon što smo popili piće, na računju je napisala svoje ime i broj sobe. Usledio je poljubac u obraz, onaj u vazduh, koji nikad nisam znao kako da izvedem, a onda je ona otišla u svoju sobu, a ja sam izašao iz hotela, podigao kragnu kaputa i zaputio se ka autobuskom stajalištu na Stureplanu. I tamo je bio zalepljen poster Tomija Sandela. Iznenadila me je činjenica da će mu turneja biti tako dugačka. Poslednji put kad je bio na turneji, otkazao je gotovo polovinu koncerata. Nije bila tajna da je voleo da popije.

Legendarni maestro švedskog bluz, stajalo je na posteru pored njegove fotografije od pre barem petnaest godina. Izbrojao sam devetnaest koncerata, od

kojih će većina biti u seoskim pabovima, ali na spisku su bili i KB u Malmeu i Akurat u Stokholmu.

Sandel mi se nikad nije sviđao, verovatno zbog predrasuda: bluz je za mene bio nešto autentično ili bar *pseudoautentično*, ali, kad bi Tomi Sandel zapevao *Hoochie Coochie Man*, to je zvučalo kao televizijski džingl. Izvodio je *Got My Mojo Working* u televizijskoj emisiji emitovanoj iz Skansen parka i sve babe, tinejdžeri, televizijski rukovodioci i zvezdice pevali su refren zajedno s njim. Nisam gledao tu emisiju, ali kao novinar, tačnije bivši novinar, obično znam više nego što želim da znam.

Često sam sretao Tomija Sandela po barovima, ali sam ga izbegavao jer sam se bojao da će mi izleteti nešto zajedljivo o močvarama u Luizijani ili autentičnom bluzu. Doživljavao sam kao bezobrazluk što se neko usuđuje da upotrebi tu reč pored živog Svena Seterberga, koji je duboko u sebi nosio, razumeo i vladao jezikom bluz a soula na način na koji Tomi Sandel nikad neće, čak i kad bi ga tri godine svakog jutra neko buškao šiljatim štapom u leđa.

Osim toga, postao sam alergičan na one njegove grandiozne i teatralne gestove. Počeo je i da slika, čak je uspeo da proda nekoliko slika koje je predstavio u večernjem tok-šouu, a sad je nosio i široke, raskopčane košulje i velike šešire sa širokim obodom. Zvučao je i ponašao se više kao trubadur nego kao bluzer, iako ne znam šta to tačno znači.

Već dugo nisam ga nigde video i u tom trenutku ni on ni ja nismo mogli ni pretpostaviti da će se o nama pričati više nego što smo i u najgorim košmarima mogli zamisliti.

Došao je autobus, jedinica. Više mi je odgovarala pedesetšestica, ali, otkako su na toj liniji većinu starih i bučnih autobusa, koji kao da nisu imali amortizere, zamenili novim, tihim i udobnim, bilo mi je svejedno.

Kad sam pogledao kroz prozor dugačkog plavog autobusa, video sam da je nebo vedro i posuto zvezdama. Dok bi ljudi pričali i izdisali, izgledalo je kao da im iz usta izlazi para.

Četiri dana nakon degustacije u Stokholmu dobio sam mejl od Ulrike Palmgren s naslovom *Juhu!*, u kojem me je pitala hoću li da kupim vino rok pevača. Međutim, imao sam osećaj da je već znala da neću i da mi je mejl poslala čisto da bi mi pisala. Možda je trebalo već tada da reagujem – *juhu* nije izraz koji se često koristi – ali sam, ipak, učtivo odgovorio da mi je drago što sam je upoznao, ali da je moj budući restoran još u fazi planiranja, pa nisam želeo da se obavezujem. Verovatno ću posao pokrenuti tek na leto, ne ranije. Takođe sam joj napisao da ću najverovatnije početi da radim za ugostitelja po imenu

Simon Pender. Upoznali smo se pre nekoliko godina i ponudio mi je da mu pomognem u restoranu koji je trebalo da iznajmi na severozapadu Skanije.

Kad sam otišao iz novinske kuće, dali su mi dovoljno novca da ne moram da paničim, da od njega mogu da živim četiri godine, pa na jesen nisam radio bogzna šta, samo sam se sastajao s dobavljačima, išao u bioskop, izlazio u kafiće i surfovao mračnim stranama interneta, tako da sam imao vremena da odgovaram na mejlove Ulrike Palmgren. Pisala mi je skoro svakog dana i mejlovi o njenom životu bili su prilično zanimljivi. Bila je iznenađujuće otvorena i neko vreme sam mislio da bi trebalo da joj napomenem da su mejlovi poput razglednica – neko bi mogao da ih pročita.

Imala je četrdeset šest godina i bila je razvedena. Ćerka joj je studirala u Kopenhagenu. Nakon razvoda napustila je kuću u Falsterbu i kupila stan u centru Malmea. Dok je bila u braku, nije radila, ali, kad je muž, inače advokat, otišao s *mlađom i živahnijom*, Ulrika Palmgren je svoje interesovanje za vino pretvorila u biznis.

S obzirom na to da nikad ništa ne čuvam, ne znam kako se tačno u meni probudila radoznalost. Uvek obrišem mejl nakon što ga pročitam i bacim knjigu kad je završim, a i dan-danas kupujem samo CD-ove, koje bacim ili poklonim nakon što ih prebacim na ajpod.

Možda je to imalo veze sa serijom *Trava*. Ona je tad gledala četvrtu sezonu, sviđala joj se serija i iznenada je napisala nekoliko redova o sceni u kojoj Nensi Botvin, narko-dilerku koju glumi Meri-Luiz Parker, u limuzini ispljeska po dupetu gradonačelnik nekog meksičkog grada. Ulrika Palmgren ta scena bila je fascinantna.

Odgovorio sam joj tek kroz tri dana.

Nisam znao da li je to *fascinantno* bio mamac, udica koju je bacila, ili je samo naivno opisala scenu iz serije.

Kako sam bio pretplaćen na biltene i pratio sajtove posvećene *spenkingu u filmovima i na televiziji*, imao sam na raspolaganju mnoštvo sličnih scena kojima sam mogao da se nadovežem na tu priču. Na kraju sam je pitao da li je gledala *Sekretaricu*, sa submisivnom Megi Džilenhal i dominantnim Džejmsom Spajderom. Odgovorila je:

Gledala sam. Fascinantan je.

Nakon toga je izgubila sve inhibicije i ispričala mi do krajnjih detalja kako je posle razvoda obećala samoj sebi da će probati sve što je privlači, a što se ranije nije usuđivala da proba, bilo zbog kukavičluka, bilo zbog inhibicija. Oduvek ju je fasciniralo kažnjavanje. Nije znala zašto, ali sama pomisao na

to ju je uzbuđivala. Jednom se poverila svom mužu kako se oseća i šta može da joj radi ako ne bude dobra, ali on se samo nasmejavao.

Ja sam o toj temi znao više nego što sam bio spreman da priznam, pa sam joj odgovorio kako su fantazija i stvarnost nešto potpuno različito, da sam na naslovnoj strani jednog časopisa video naslov *Spending je nova misionarska poza*, kako seksolozi iz časopisa isprobavaju igračke i pomagala za kažnjavanje i da je kažnjavanje postalo sastavni deo seksualnog života prosečnog čoveka. Taj fenomen je sigurno uzbudljiv, čim ga ima u tolikim filmovima, spotovima i serijama.

Rekla je da joj se čini da se razumem u to i da je to primetila još u Stokholmu. I bila je u pravu. Znao sam o tome više nego što je trebalo, ali, kako se sve odvijalo, više nisam bio siguran.

Možda, ipak, ništa nisam znao.

3.

MALME, OKTOBAR

Deo moje otpremnine nakon odlaska iz novinske kuće činio je automobil. Tog kobnog dana kada sam iz Stokholma krenuo na jug, Švedska je izgledala tmurno, tužno i pusto poput nekadašnjeg Sovjetskog Saveza. Nikad nisam bio u Sovjetskom Savezu, ali mogu da zamislim.

Ulrika mi je jasno stavila do znanja da želi to. Ili možda ne. Mejlovi su bili protivrečni. Na kraju sam joj napisao da ću doći u Malme, pa ćemo videti. Ponekad treba improvizovati. Za svaki slučaj poneo sam praher za tepihe. Nije zauzimao mnogo mesta, a u pojedinim prilikama pokazao se kao vrlo koristan.

Pomenuti praher do tada nisam upotrebio. Bio je od pletenog ratana, a spakovao sam ga u kofer za gitaru. Kad bi se koristio kako treba, ostavio bi divne tragove u obliku srca.

Osećao sam se kao protagonist francuskog filma *La Fessée* iz sedamdesetih godina, o čoveku koji putuje naokolo i deli batine po kazni. Iako je reč o prilično monotonom filmu, gledao sam ga tri puta za nedelju dana u bioskopu u Londonu kad sam imao sedamnaest godina, bez obzira na to što su mi pare bile potrebne za nešto drugo.

Kad sam odlučio da odem na jug, nisam baš bio uzbuđen, ali razlog je možda ležao u tome što je prošlo mnogo vremena, previše vremena.

Više od godinu dana, možda čak i dve. Džesika. Tako se beše zvala? Ili Johana. Džozefin? Ne, ne, zvala se Džesika. Došla je u Stokholm na poslovni sastanak i za šankom kafića sve je spontano krenulo svojim tokom. Ključna reč *nevaljala* pokrenula je događaj zbog kog je narednog jutra bila zabrinuta, pre svega zbog toga što nije znala koliko dugo će se tragovi zadržati na njenoj koži.

Na kolenima

„Teško ću ovo objasniti kod kuće“, kazala je.

Nije mi rekla da je udata.

Ali nije bila komplikovana, nije pokušavala da razume ili da objasni nagon i osećanja, a nije želela ni da bude kažnjena zbog svojih misli. Želela je avanturu. Zvala se Johana. Ili Džesika. Bila je iz neke druge zemlje.

Bio sam toliko obuzet razmišljanjem o tome šta se dogodilo da sam znatno prekoračio dozvoljenu brzinu, pa me je severno od Linčepinga zaustavila policajka, koja je izašla iz kola i kazala:

„Išli ste prebrzo.“

„Razmišljao sam o nečem drugom“, objasnio sam.

O nečemu što me je koštalo kazne od dve i po hiljade kruna.

Kad sam stigao u Malme, otišao sam u Hotel Mester Johan u četvrti Gamla Vester. Predložio sam Ulriki da se nađemo u holu hotela, pa da odemo u Bastard na večeru ili samo na piće. Bastard je bio relativno nov restoran u kom su spremali jela od svih delova svinje, od vrha repa do ušiju. Uz piće su se čak mogli naručiti svinjski krajnici sa cimetom i šećerom, a neko mi je rekao da ponekad na poslužavnik, radi jačeg efekta, stave svinjsko oko. Ali samo sam čuo priče o tome.

Kad smo se videli, nismo znali da li da se rukujemo, zagrlimo ili izvedemo onu teatralnu predstavu s poljupcem u obraz, pa smo na kraju nespretno jedno drugom dodirnuli ruku, osmehnuli se i skrenuli pogled.

Barem je tako bilo u njenom slučaju.

Izgledala je nervozno.

Izveštačeno se smejala na sve o čemu bismo pričali, ali, kad smo krenuli ka Bastardu, uhvatila me je podruku.

Čim smo otvorili vrata, osetili smo toplinu restorana i zavodljivi miris hrane. Prva osoba koju sam ugledao bila je Tomi Sandel. Tačnije, on je ugledao mene, pošto je povikao:

„Svensone! Hari Svensone! Otkud ti ovde? I ko je ta divna mlada dama?“

Sedeo je levo od ulaza za velikim stolom punim čaša i flaša od vina, a društvo mu je pravila neka pripita žena. Podigao se na prilično nesigurne noge i prišao nam.

„Svensone!“, kazao je oduševljeno mi stežući ruku.

„Sandele“, uzvratilo sam, ne baš oduševljeno, i shvatio da me je već zaboravio, jer nije skidao pogled sa Ulrike.

„A kako se zove mlada dama?“, pitao je dok je primicao Ulrikinu ruku svojim usnama. „Ah, divno, obožavam ženske ruke. Kakav bi ovaj svet bio bez ženskih ruku?“

Rekao bih da je Ulriki prijavio kompliment.

Sandel je nosio beli slamnati šešir širokog oboda, izbledele farmerke, čizme koje su izgledale kao kopija nekih brendiranih i široku košulju raskopčanu skoro do pupka. Drugim rečima, izgledao je kako inače izgleda. Počeo je da nosi tamne naočare, koje su mu sad stajale na vrh nosa i samo što nisu skliznule.

„Kako se osećate u Malmeu među provincijalcima? Jeste li već probali krompire?“, kazao je pokušavajući da priča skanijskim akcentom, kao i uvek kad bismo se videli. Izgledao je kao čistokrvni idiot ili pijandura. U mojim očima je bio i jedno i drugo. „Jeste li došli autom? Igra li se neka fudbalska utakmica večeras?“

„Zar ti nemaš koncert?“, upitao sam.

„Imam, ali znaš već, treba napuniti baterije bluz, uživeti se, znaš kako to ide.“

„Super“, rekao sam.

„A ti, Svensone, jesi li ti to počeo da daješ časove gitare?“, upitao je pokazavši na kofer za gitaru u mojoj ruci.

„Ne, nisam.“

„Izvadi je“, kazao je. „Izvadi je i sviraću bluz kao da milujem ženu.“

„Ne večeras“, odgovorio sam. „Došli smo na večeru.“

„Večerao i pusti Bahusa da struji“, uzvratilo je. „Samo da popijem konjak, pa ćemo da zasviramo bluz, noć je tek počela.“

Klateći se vratio za sto i poslao poljubac Ulriki pre nego što je seo ispod slike mladog Džonija Keša sa cigaretom u ustima. Rukom je obrlio ramena žene u alkoholisanom stanju. Nije ni primetila da ju je zagrlilo, bila je koncentrisana na to da podigne čašu a da ne prospe vino.

„Pusti Bahusa da struji“, ponovio sam kad smo se udaljili od njegovog stola i zaputili se ka šanku. „Šta mu to znači, jebote?“

U Bastardu su ponekad, između ostalog, na daskama posluživali različite delove životinja skrivene pod imenom rijet ili pašteta. Prebitali smo po navodnim delikatesima, prevashodno zbog toga da bismo, u slučaju da ih uočimo na dasci, sklonili muda u stranu. Nisam bio mnogo gladan, više sam bio napet i uzbuđen, možda čak i napaljen.

„Stvarno sviraš gitaru?“, upita Ulrika posebnim skanijskim akcentom, koji sam ja povezivao s fudbalskim navijačima intelektualcima i reklamnim agencijama.

„Ne“, odgovorio sam.

„Zašto si onda poneo gitaru?“

„Unutra nije gitara“, kazao sam.

„Nego šta je?“

Na kolenima

„Saznaćeš. Možda. Sve zavisi.“

„Od čega?“

„Od toga koliko budeš nevaljala.“

„Pa već znaš“, nasmejala se. „Odgovorila sam b.“

U jednom od brojnih mejlova koje smo razmenili, napravio sam spisak sinonima reči *neposlušna* i pitao je koja je od njih najbolje opisuje. Neupućenim osobama to bi izgledalo kao potpuna besmislica, ali za druge je to sastavni deo najduže predigre na svetu. Na spisku su se nalazile reči kao što su *zločesta, nestašna, bezobrazna, svadljiva, teška* i *neukrotiva*, a ona je odabrala *b*. Od *bezobrazna*.

Kod ulaza je nastala neka gužva i krajičkom oka sam video kako Krister Jonson, promoter turneje, pokušava da izvede Tomija Sandela iz lokala.

Slabo sam ga poznao, ranije je svirao bas u raznim grupama, a pre nekoliko godina počeo je da organizuje turneje muzičara koje je zaboravila ne samo publika već i sam bog. Tomi Sandel je bio jedan od njih.

Dok se Sandel sad ponašao kao trubadur i trudio se da tako i izgleda, Krister Jonson je ostao kakav je uvek bio. A bio je suvonjav i imao je dugu, tamnu i pravu kosu i frizuru kakvu su imali Rod Stjuart i Ron Vud dok su još bili mladi i dok je *Fejsis* bila možda ne najbolja, ali svakako najveselija rok grupa na svetu. Nosio je kožnu jaknu, crne farmerke i patike, a za ovu priliku je odabrao izbledelu majicu s klasičnim logom Doktora Filguda s iskeženim licem, svetlucavim naočarima za sunce i špricom.

Jonson je, izgleda, platio račun i sad je pokušavao da izgura Tomija Sandela napolje, ali je ovaj u jednoj ruci držao čašu s vinom, a u drugoj flašu, i izgledalo je kao da peva. Nismo mogli dobro da čujemo jer je u lokalu bilo mnogo ljudi i vladala je velika buka.

Ne znam šta je Jonson obećao Sandelu ili čime mu je zapretio, ali on je uskoro nevoljno izašao iz restorana. Nakon što je Ulrika nakratko pričala o svojim prstenovima, od kojih je jedan bio u obliku velikog leptira, nismo mnogo razgovarali. Zapravo, nismo ni reč progovorili.

„Hoćemo li kod mene?“, predložila je konačno. „Živim na trgu, Gustavovom.“

Platio sam, pa smo ćutke krenuli ka Trgu Gustava Adolfa. Uхватила me je podruku.

Stanovala je u velikoj beloj zgradi, verovatno u modernističkom stilu – uvek mi je bilo teško da procenim šta kom stilu pripada. Živela je na četvrtom spratu, u lepo sredenom stanu, s velikim prozorom koji je gledao na trg, sa tri sobe i malom kuhinjom koja bi se mogla okarakterisati kao čajna. Kad smo skinuli kapute, stala je nasred dnevne sobe i upitala:

„Šta sad?“

Kosa joj je bila puštena, a na sebi je imala tamnu haljinu do kolena, kaiš oko struka i iste čizme koje je nosila u Stokholmu. Prišao sam joj i zagrlio je, a onda preko leđa spustio ruke na njenu zadnjicu.

„Na primer – ovo“, odgovorio sam.

Ali ona je bila nervozna i, kad je shvatila da sam se uzбудio dok sam je milovao, rekla je:

„Ali, zar nećeš... Ja bih... Ovaj, ja bih da pređemo na konkretno, ako me razumeš.“

„Nikud ne žurimo“, smirivao sam je.

U mom svetu predigra nikad ne može biti predugačka.

„Sačekaj tu“, kazala je otevíši se iz mog zagrljaja i otišla u spavaću sobu. Dok je pretraživala komodu ili ormar u sobi, razgledao sam uramljene plakate na zidovima. Pomenula je u jednom od mejlova kako je advokat, bivši muž, nakon razvoda odneo sva autentična umetnička dela.

Pored CD plejera jedan kraj drugog stajali su CD-ovi Majlsa Dejvisa i Ri-jane, tipično za moderni i možda pomalo pomodarski muzički ukus generacije Švedana koja ne želi ili ne ume da skida muziku s interneta.

Ulrika Palmgren se vratila s vatrogasnim šlemom u ruci.

„Moraš... Želim da staviš ovo“, kazala je.

„Gde si nabavila vatrogasni šlem?“

„Preko oglasa na internetu“, odgovorila je kao da je time sve objasnila.

Maskenbali me nikad nisu mnogo privlačili. Možda zato što me nikad ništa nije mnogo privlačilo. Neko vreme sam u Londonu izlazio sa ženom koja je u sobi imala školsku klupu, a u ormaru školsku uniformu i prut. Dok se držala toga da se samo ona prurušava, bila je to odlična veza ispunjena zadovoljstvom. Ali, kad je predložila da se prurušim u vikinga i navodno je opljačkam i silujem, raskinuo sam. Silovanje me nije privlačilo, čak ni kao fantazija.

A sad je ona stajala preda mnom s vatrogasnim šlemom u ruci.

Šlem je izgledao kao da je pravi.

„Moraš to da uradiš“, rekla je. „Da bi uspelo. Tako ja mislim.“

Kako me prurušavanje nikada nije interesovalo, trebalo je istog trenutka da se pokupim i odem. Ali još sam mogao osetiti mekoću i toplinu njenog tela, punoću i čvrstinu njenog dupeta, pa sam stavio šlem.

Osećao sam se kao kreten. Ulrika Palmgren se istog trenutka potpuno promenila. Širom je otvorila oči i počela tako očajno da glumi, kao da je izašla iz nemog filma – ili možda pornića.

„Ne“, povikala je piskavim glasom, stavljajući ruke preko lica. „Nisam ja.“

„Molim?“

Na kolenima

„To nisu bile moje šibice.“

„Šibice?“

„Nisam ih ni takla.“

„Nije mi jasno šta...“

„Bilo je slučajno, nisam se igrala s njima, časna reč. Molim te, molim te, nemoj da me tučeš.“

Pomalo zbunjen, rekao sam:

„Mislio sam da...“

„Ili me tuci! Da! Zaslužila sam batine, bila sam tako bezobrazna i nevaljala...“

Činilo mi se da sam u potpunosti izgubio kontrolu nad situacijom, pa sam, da bih je povratio – na kraju krajeva, trebalo je da ja budem dominantan – zgrabio Ulriku, presavio je preko naslona fotelje i podigao joj haljinu. Nastavila je da priča o šibicama, ali je ućutala čim sam je pljesnuo dlanom. Imala je haltere i mrežaste čarape, i stajala je potpuno nepomično dok sam joj skidao gaćice. Bio je to divan prizor i hteo sam da potraje što duže, hteo sam da se još malo natežemo, da se još malo mazimo i milujemo, ali, kako u tom trenutku nisam imao pojma šta zapravo radimo, rekao sam:

„Ne smeš da se igraš sa šibicama, mogla si čitavu kuću da zapališ.“

„Znam, oprost mi.“

Opet sam je pljesnuo, pa opet i opet. Već mi je brideo dlan, a njoj je dupe bilo crveno. Izgledala je opušteno, kao da se prepustila ili da čak uživa u tome, ali onda se uspravila. Okrenula se i podigla gaćice. Spustila je haljinu i prošaputala:

„Šta radimo ovo, jebote?“

„Kako šta, jeb...“

Nisam video udarac, ali mislim da se unela celim telom u njega. Tresnula me je pesnicom pravo u lice. Udarac nije bio mnogo jak, ali toliko me je iznenadio da sam se zateturao unazad, sapleo se o rese tepiha i udario glavom o stočić pre nego što sam se stropoštao na pod. Sva sreća da sam na glavi imao vatrogasni šlem.

Boks sam ostavio zbog toga što bi mi začas posla krenula krv iz nosa. Nisam morao da pređem rukom preko nosa da bih znao da je to što curi iz njega krv.

„Gubi se odavde!“, vikala je Ulrika Palmgren. „Bolesniku jedan! Čuješ li me? Ovo je bolesno! Nije normalno!“

Ustao sam. Bio sam zbunjen ne toliko zbog udarca koliko zbog njenog ponašanja, mislio sam da smo ovde došli s razlogom i da smo se razumeli. Pričali smo o tome u mejlovima, mesecima smo se pripremali i sad mi ništa nije bilo jasno. U svakom slučaju, znam kad sam nepoželjan, pa sam uzeo kofer za

gitaru i kaput i izašao kroz vrata, koja je ona tako zalupila za mnom da je odjeknulo po čitavoj zgradi. Čekao sam lift kad je ponovo otvorila vrata i povikala:

„A šlem? Hoćeš da mi ga mazneš? Platila sam ga trista sedamdeset pet kruna preko interneta.“

Dao sam joj šlem. Zatvorila je vrata i pomislio sam kako je Ulrika Palmgren zauvek nestala iz mog života.

Zlatno pravilo je da ne treba ići u urgentni centar. Naročito petkom noću.

Bolnica u Malmeu izgledala je drugačije nego kad sam bio mali. Sad je imala moderne zgrade s mnogo prozora i stakla, ali čekaonica urgentnog centra biće uvek čekaonica urgentnog centra, ma kako izgledala. Proveo sam dva sata u društvu hordi pretučениh mladića i devojaka, pijanih tinejdžera i ljudi koji su pali i povredili se, a onda se jedna mlada bolničarka s hidžabom sažalila na mene i opipala mi nos, stavila tampone u nozdrve i zalepila flaster preko male posekotine iznad oka koju je napravio prsten u obliku leptira.

„Šta vam se desilo? Sigurno je bio jak udarac“, kazala je.

„Okrenuo sam se i naleteo na vrata od kupatila“, odgovorio sam.

„Vi ste muzičar?“, upitala je pokazujući na kofer od gitare. „Svirate li negde večeras?“

„Trebalo je, ali je otkazano.“

Ostalima u čekaonici pomoć je bila potrebija nego meni, pa me je bilo sramota što sam zbrinut pre njih, ali bio sam srećan što je mlada bolničarka ustanovila da mi nos nije slomljen.

Ponovo sam se spustio niz Bergsgatan ka centru. Nikako mi nije bilo jasno ni šta mi se desilo ni u šta sam se uvalio. Kad sam se našao ispred rok kluba KB, već je bilo prošlo jedanaest sati i sastav gostiju se promenio, pa se klub pretvorio u diskoteku, a na vratima sam primetio rukom ispisanu poruku:

Tomi Sandel

Otkazano zbog bolesti

Nisam se iznenadio.

4.

MALME, OKTOBAR

Ne postoji podmuklija kiša od one u Malmeu. U tim groznim jesenjim noćima, hladnim i neprijatnim, grad i njegove stanovnike maltretira kiša koja nije prava, već je kombinacija kišice i visoke vlažnosti vazduha.

To je kiša koja ne postoji, ne osećaju se kapi, ako se ta atmosferska pojava uopšte može nazvati kapima, ali, ako je neko dugo napolju, odjednom shvati